

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อมนุษย์มาอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวซึ่งเป็นสังคมปฐมภูมิ (Primary society) และพัฒนามาเป็นรัฐซึ่งเป็นสังคมการเมือง (Political society) จนกระทั่งพัฒนามาเป็นรัฐสมัยใหม่ (Modern State) เมื่อรัฐเกิดขึ้นจากการรวมตัวของกลุ่มมนุษย์เพื่อสนองความต้องการร่วมกันของสังคมมนุษย์หรือประโยชน์สุขของมหาชน¹ จึงก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและประชาชนในสังคมทั้งสิทธิและหน้าที่ระหว่างกัน ทั้งนี้ หน้าที่หรือภารกิจของรัฐที่มีต่อคนในรัฐอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท² คือ ภารกิจพื้นฐาน (Basic Function) ซึ่งถือเป็นภารกิจของรัฐที่มีมาแต่ดั้งเดิม ได้แก่ การป้องกันประเทศ การติดต่อสัมพันธ์กับต่างประเทศ การอำนวยความสะดวกสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ต่อมาเมื่อสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและสงครามโลกครั้งที่สอง ภัยสงครามได้ก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สิน อันเป็นเหตุให้เกิดภาวะข้าวยากหามากแพง การผลิตไม่เพียงพอกับการอุปโภคบริโภค ผู้ผลิตขาดปัจจัยการผลิตให้เพียงพอับความต้องการ ส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลในราคา ปัญหาดังกล่าวทำให้รัฐจำเป็นต้องสร้างสาธารณูปโภค แก้ไขปัญหาสาธารณสุข แก้ไขปัญหาสังคม แก้ไขปัญหาคนว่างงาน แก้ไขปัญหาคนเจ็บป่วย และแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นภารกิจลำดับรอง (Secondary function) อันมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกเสริมสิทธิและสวัสดิภาพแก่ประชาชนตลอดจนความอยู่ดีมีสุขของประชาชน อันได้แก่ ภารกิจทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ในการดำเนินการเพื่อจัดทำภารกิจของรัฐนั้น สิ่งจำเป็นประการหนึ่งที่จะทำให้รัฐสามารถปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จตามความมุ่งหมายในอันที่จะสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนภายในรัฐของตนได้ คือ เงิน เมื่อรัฐต้องอาศัยเงินเพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน รัฐจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดหาเงินมาเพื่อให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการจัดทำภารกิจต่างๆ ซึ่งรายได้ของรัฐอาจเป็นรายได้ที่มาจากภาษีและอากร และรายได้ที่ไม่ได้มาจากภาษีและอากร โดยแหล่งรายได้ที่สำคัญแหล่งหนึ่งของรัฐ คือ ภาษี รัฐจึงมีความจำเป็นที่ต้องจัดเก็บภาษีเพื่อนำมาใช้ในการบริหารประเทศ

¹ สมยศ เชื้อไทย, กฎหมายมหาชนเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2550), น.125.

² เฟิ่งอั่ง, น.126 - 127.

จากความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว แต่ละรัฐจึงได้มีการบัญญัติให้ประชาชนมีหน้าที่เสียภาษีไว้ในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เช่น มาตรา 73 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า “บุคคลมีหน้าที่...เสียภาษีอากร... ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ” ซึ่งหน้าที่เสียภาษีนี้ถือเป็นการแลกเปลี่ยนกับประโยชน์ที่รัฐจัดให้ แต่การกำหนดให้การเสียภาษีเป็นหน้าที่ของประชาชนแต่เพียงอย่างเดียวนั้นไม่อาจทำให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสมดังเจตนารมณ์ได้ เนื่องจากการจัดเก็บภาษีที่ดีต้องประกอบกับหลักจิตวิทยาช่วยสร้างให้ภาษีเป็นจิตสำนึกร่วมกันของคนในชาติที่จะมีส่วนร่วมในการจัดเก็บภาษีเป็นไปเพื่อพัฒนาประเทศของตน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ซึ่งจะต้องปฏิบัติในฐานะที่เป็นสมาชิกของรัฐด้วย³ อันจะทำให้เกิดความร่วมมือ ความเต็มใจของประชาชนในการเสียภาษีให้แก่รัฐ นอกจากนี้ การจัดเก็บภาษียังต้องอาศัยหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี อันได้แก่ มีความเป็นธรรม มีความแน่นอน มีความเป็นกลาง อำนวยรายได้ มีความยืดหยุ่น มีประสิทธิภาพที่การจัดเก็บภาษีต้องมีกระบวนการง่ายไม่ซับซ้อน สะดวกทั้งต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองผู้จัดเก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี

ในกรณีของรัฐที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น เมื่อการจัดเก็บภาษีเป็นเรื่องที่กระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน รัฐจึงต้องออกกฎหมายเพื่อให้อำนาจในการจัดเก็บภาษีตามหลักความยินยอม⁴ และเมื่อการใช้อำนาจของรัฐในการจัดเก็บภาษีเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย รัฐจึงต้องใช้อำนาจภายในกรอบแห่งกฎหมายตามหลักนิติรัฐที่มุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนซึ่งรัฐจะลิดรอนสิทธิเสรีภาพได้เท่าที่กฎหมายบัญญัติและภายในกรอบที่กฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น

ในการจัดเก็บภาษีนั้น แม้ว่าจะมีกระบวนการจัดเก็บภาษีที่ดี แต่ก็หลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะก่อให้เกิดข้อพิพาทระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีกับประชาชนผู้เสียภาษี ซึ่งข้อพิพาทนี้อาจเกิดจากความไม่เข้าใจกันระหว่างประชาชนผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองผู้จัดเก็บภาษี หรือความไม่ชอบด้วยกฎหมายของการกระทำของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือประชาชน โดยข้อพิพาทนี้มีลักษณะเป็นข้อพิพาททางปกครองเนื่องจากเป็นข้อพิพาทที่เกิดจาก

³ อรพิน สบายรูป, “กฎหมายการคลัง,” เอกสารประกอบการศึกษาวิชากฎหมายการคลังและภาษีอากร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550 (อัดสำเนา) น. 25.

⁴ อรพิน ผลสุวรรณ สบายรูป, “หลักกฎหมายทั่วไปทางภาษีอากร : หลักความยินยอม,” เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการประจำปีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ครั้งที่ 3, 2550 (อัดสำเนา) น. 1.

การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีซึ่งอยู่ในสถานะที่เหนือกว่าปัจเจกชนผู้เสียภาษี การที่จะให้ข้อพิพาทดังกล่าวหมดไปก็ต้องมีกระบวนการยุติข้อพิพาท ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นการยุติข้อพิพาทในฝ่ายปกครองและการยุติข้อพิพาทในชั้นศาล

การยุติข้อพิพาททางภาษีของประเทศไทยแบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ การยุติข้อพิพาทในฝ่ายปกครองและการยุติข้อพิพาทในชั้นศาล การยุติข้อพิพาทในฝ่ายปกครองของประเทศไทยมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามกฎหมายแต่ละฉบับ เช่น การคัดค้านการประเมิน การอุทธรณ์การประเมิน หรือการขอให้ประเมินใหม่ ทั้งหมดเป็นการอุทธรณ์ต่อหน่วยงานในฝ่ายปกครองที่อยู่ในรูปขององค์กรกลุ่มหรือองค์กรเดี่ยวเพื่อให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองทบทวนตรวจสอบคำสั่งทางปกครองในทางภาษีนั้น กระบวนการดังกล่าวจึงเป็นกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองผู้จัดเก็บภาษีในเรื่องความถูกต้องของการกำหนดภาษีเป็นรายบุคคลในเรื่องความชอบด้วยกฎหมายและในเรื่องการใช้ดุลพินิจ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียภาษี

ทั้งนี้ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะใช้ข้อความว่า “การอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครอง”⁵ โดยให้มีความหมายรวมถึงการโต้แย้งการประเมิน การคัดค้านการประเมิน การคัดค้านคำสั่งทางภาษี การโต้แย้งคำสั่งทางภาษี การขอให้ทบทวนคำสั่งทางภาษี การอุทธรณ์การประเมิน การขอให้พิจารณาใหม่ และข้อความอื่นที่มีความหมายลักษณะเดียวกัน เพื่อให้ข้อความที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เหมือนกัน และเพื่อป้องกันความสับสนอันเกิดจากการใช้ข้อความที่แตกต่างกัน

กฎหมายภาษีของประเทศไทยหลายฉบับบัญญัติเรื่องการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองไว้ ซึ่งแต่ละฉบับกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขแตกต่างกันไปตามประเภทและชนิดของภาษี และประเภทและชนิดของข้อพิพาททางภาษี แต่บางกรณีภาษีประเภทเดียวกันหรือภาษีชนิดเดียวกัน หรือข้อพิพาทชนิดเดียวกันหรือข้อพิพาทประเภทเดียวกันกฎหมายก็กำหนด

⁵ เหตุที่ผู้เขียนใช้ชื่อวิทยานิพนธ์ว่า “การอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครอง” โดยมิได้ใช้ข้อความในทางวิชาการว่า “การอุทธรณ์ภาษีในฝ่ายปกครอง” แม้ว่าข้อความนี้จะมิใช่ข้อความที่ปรากฏในกฎหมายและมีใช้ข้อความทางวิชาการ เนื่องจากผู้เขียนประสงค์ให้เห็นว่าการอุทธรณ์ภาษีในฝ่ายปกครองที่ศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นกระบวนการทางปกครองที่มีวัตถุประสงค์เพื่อยุติข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครอง โดยฝ่ายปกครองจะเป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินการของฝ่ายปกครองเอง และข้อพิพาทที่ศึกษานั้น ผู้เขียนมิได้ศึกษาแต่เพียงข้อพิพาทที่เกิดจากการประเมินภาษีเท่านั้น หากแต่ศึกษาข้อพิพาทอื่นที่มีลักษณะคล้ายกันด้วย ดังนั้น หากผู้เขียนใช้ข้อความที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายหรือในทางวิชาการอาจจะก่อให้เกิดความสับสนว่าเป็นเรื่องการยุติข้อพิพาทในฝ่ายปกครองที่เกิดจากการประเมินภาษีเท่านั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองไว้แตกต่างกัน ปัญหาดังกล่าวทำให้ประชาชนผู้ได้รับคำสั่งในทางภาษีและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองไม่เข้าใจและไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ อีกทั้งกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันก็ปรากฏปัญหาอื่นหลายประการ อาทิ กฎหมายที่ใช้บังคับกับการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองขาดรายละเอียด ขาดความสมบูรณ์ ขาดความเหมาะสมต่อสภาพสังคมไทย และขาดการคุ้มครองสิทธิของประชาชนอย่างเพียงพอ อันไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในเรื่องการมีส่วนร่วมในการพิจารณาทางปกครองด้วย นอกจากนี้ปัญหาข้างต้นในส่วนรูปแบบของการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองก็มีความหลากหลาย ไม่สอดคล้องกัน และไม่เป็นไปตามหลักความโปร่งใสในทางปกครอง ในขณะที่วิธีการอุทธรณ์นั้นปรากฏปัญหาในเรื่องจำนวนขั้นตอนของการอุทธรณ์ มูลเหตุของการอุทธรณ์ การยื่นอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์ ผลของการอุทธรณ์ ตลอดจนการเยียวยาแก้ไขภายหลังการอุทธรณ์

แม้ว่าในปี พ.ศ. 2539 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งมีผลเป็นการเยียวยาแก้ไขปัญหาการปฏิบัติราชการทางปกครอง เมื่อการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองเป็นการปฏิบัติราชการทางปกครองเช่นกัน พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงต้องใช้บังคับแก่การอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองด้วย แต่การที่พระราชบัญญัติดังกล่าวมีลักษณะเป็นกฎหมายทั่วไปหรือกฎหมายกลางที่นำมาใช้บังคับกับการปฏิบัติราชการปกครองโดยทั่วไป พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงมีความไม่เหมาะสมกับลักษณะของข้อพิพาททางภาษีซึ่งมีลักษณะเฉพาะในหลายประการ นอกจากนี้ ปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่ง คือ ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองผู้จัดเก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษีในการนำพระราชบัญญัติฉบับนี้มาใช้บังคับแก่การอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครอง เพราะกฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายทั่วไปที่จะนำมาใช้บังคับเมื่อกฎหมายเฉพาะมิได้กำหนดหลักเกณฑ์เรื่องนั้นไว้หรือบทบัญญัติในกฎหมายเฉพาะมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติฉบับนี้⁶

ปัญหาเหล่านี้ ทำให้การอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทยในปัจจุบันไม่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพเพียงพอสำหรับการยุติข้อพิพาททางภาษีในฐานะที่กระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการคุ้มครองสิทธิของประชาชนผู้เสียภาษี เพื่อให้ผู้เสียภาษีมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานของฝ่ายปกครองอันจะนำมาซึ่งความยินยอมในการเสียภาษีของประชาชนเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่รัฐ โดยทำให้วัตถุประสงค์ของการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษี

⁶ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

ในฝ่ายปกครองที่เป็นเทคนิคทางกฎหมายอันมีคุณค่าและมีประโยชน์อย่างมากในการหาข้อยุติให้แก่ความขัดแย้งระหว่างประชาชนผู้เสียหายและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เพื่อให้ข้อพิพาทขึ้นสู่ศาลน้อยลง ประหยัดค่าใช้จ่าย และเพื่อความรวดเร็วในการจัดข้อพิพาททางภาษีไม่อาจสำเร็จได้เต็มที่

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนจึงได้ศึกษาเรื่องแนวความคิดทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครอง การอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองในปัจจุบันตามกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษและประเทศฝรั่งเศส โดยทำการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางในการปฏิรูปการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองต่อไป เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ประชาชนผู้เสียหาย อันจะทำให้วัตถุประสงค์ของภาษีในการอำนวยความสะดวกให้แก่รัฐและการสร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนสามารถสำเร็จได้อย่างแท้จริง โดยมีหลักการ คือ เมื่อข้อพิพาททางภาษีเป็นข้อพิพาทระหว่างรัฐผู้จัดเก็บภาษีและเอกชนผู้เสียหายในเรื่องภาษีอันเป็นผลประโยชน์มหาชน กระบวนการยุติข้อพิพาทนอกจากจะต้องรักษาประโยชน์สาธารณะได้แล้ว ยังต้องให้ความเป็นธรรม และมีการคุ้มครองสิทธิของเอกชนผู้เสียหายด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาเรื่องการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทย : ปัญหาและแนวทางในการปฏิรูปมีวัตถุประสงค์โดยสรุป ดังนี้

1. เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทยที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อให้เข้าใจถึงการนำหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในฝ่ายปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไปในการนำมาใช้บังคับแก่การอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองในแต่ละประเภทและชนิดของภาษี และในแต่ละประเภทและชนิดของข้อพิพาททางภาษี
3. เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ และประเทศฝรั่งเศส
4. เพื่อวิเคราะห์ปัญหา และเสนอแนวทางในการปฏิรูปเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทยให้มีความเหมาะสม มีมาตรฐาน ความเป็นธรรม และให้การคุ้มครองสิทธิของประชาชนผู้เสียหายอันจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีต่อไป

ขอบเขตการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาเกี่ยวกับการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทยประกอบกับการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของต่างประเทศ โดยศึกษาเฉพาะแต่ “ข้อพิพาททางภาษีโดยแท้” ซึ่งหมายถึง ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างประชาชน ผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองผู้จัดเก็บภาษีในเรื่องความถูกต้องตามกฎหมายของการกำหนดภาษีเป็นรายบุคคล เช่น การกำหนดฐานภาษี การคำนวณภาษี การขอคืนภาษีที่จ่ายเกินไปหรือการขอคืนภาษีในกรณีที่มีกฎหมายกำหนด โดยศึกษาเฉพาะแต่ “ภาษี” เท่านั้น เนื่องจากลักษณะของภาษีมียุทธศาสตร์ต่อประชาชนยิ่งกว่าอากรและค่าธรรมเนียม เพราะผู้เสียภาษีไม่ได้รับผลตอบแทนโดยตรงเป็นการเฉพาะตัวจากรัฐ ทั้งนี้ ภาษี ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีสู่รา ภาษีการพนัน ค่าแสตมป์ยาสูบ ค่าธรรมเนียมประทับตราไฟ ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ภาษีสถประจำปี และภาษีประจำปี โดยจะเป็นการศึกษาเรื่องการอุทธรณ์ข้อพิพาทที่เกิดจากภาษีดังกล่าว ซึ่งบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 แต่มิได้เน้นศึกษาหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของการอุทธรณ์อากรศาลกากรตามพระราชบัญญัติศาลกากร พุทธศักราช 2469 อย่างละเอียด เนื่องจากอากรศาลกากรมิใช่ภาษีหากแต่มีลักษณะเป็นอากรซึ่งมีความแตกต่างจากภาษี แต่การเสียภาษีในบางกรณีมีความเกี่ยวข้องกับอากรศาลกากร เพราะภาษีบางประเภทและอากรศาลกากรมีฐานในการคำนวณภาษีเกี่ยวข้องกัน เช่น การนำเข้าสินค้า ผู้เสียภาษีมีหน้าที่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และอากรศาลกากรหากกฎหมายกำหนดวิธีการอุทธรณ์ข้อพิพาทในแต่ละภาษี และแต่ละข้อพิพาทแตกต่างกันย่อมเป็นปัญหาแก่ผู้เสียภาษีได้ ผู้เขียนจึงได้วิเคราะห์ปัญหาในส่วนนี้ประกอบด้วย

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ศึกษาเกี่ยวกับการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทย เปรียบเทียบกับการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของต่างประเทศ โดยเน้นศึกษาการอุทธรณ์ของประเทศอังกฤษและประเทศฝรั่งเศส เพื่อนำไปศึกษา วิเคราะห์ ปัญหา สาเหตุแห่งปัญหา และเสนอแนวทางในการปฏิรูปและปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทย : ปัญหาและแนวทางในการปฏิรูปมีวิธีการศึกษาโดยสรุป ดังนี้

1. ทำการศึกษาโดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร อาทิ ประมวลรัษฎากร พระราชบัญญัติสรรพสามิต พ.ศ. 2527 พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และกฎหมายอื่นๆ ตลอดจนระเบียบ ประกาศ คำสั่ง คำพิพากษาของศาล มติคณะรัฐมนตรี บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง หนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากร แนวคำวินิจฉัย แนวปฏิบัติ ตำรา บทความ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทย และต่างประเทศ

2. พิจารณาข้อมูลจากเอกสารที่รวบรวมได้ตามข้อ 1 และทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครอง ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นต่อการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทย เพื่อเสนอแนวทางในการปฏิรูปการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่องการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทย : ปัญหาและแนวทางในการปฏิรูปมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับโดยสรุป ดังนี้

1. เพื่อให้เข้าใจการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทยและต่างประเทศ

2. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทย

3. เพื่อให้สามารถพัฒนา แก้ไข และปฏิรูปการอุทธรณ์ข้อพิพาททางภาษีในฝ่ายปกครองของประเทศไทยให้สมดังวัตถุประสงค์ของการอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองในด้านการบริหารจัดการเก็บภาษี ด้านการคุ้มครองสิทธิของประชาชนผู้เสียภาษี และด้านการลดภาระคดีในชั้นศาล